

KOSOVA'NIN ETNİK YAPISI VE RESMİ DİLLER

*Gülbahar ERTAN

Yugoslavya topraklarındaki Türk varlığı; Avar, Peçenek, Oğuz ve Kumanların göçleriyle 5.yüzyıla kadar uzanmaktadır. Sistematik anlamda yerleşim ise 1389'da Osmanlı Devleti'nin Sırpıları mağlup ederek Kosova'ya yerleşmesiyle başlamıştır. Kosova Türkleri de Osmanlı İmparatorluğu'nun Kosova'yı ele geçirmesinden sonra buraya gelip yerleşmişlerdir.

Kosova'da nüfusunun %90'ı Müslüman'dır. Bu Müslümanların da %80'ini Arnavutlar oluşturmaktadır. Türkler ve diğer halklar ise ahalinin %5'lik kesimini oluşturmaktadır. Son %5'lik kısım ise Müslüman olmayanları kapsamakta ve çoğunluğunu Sırp asıllılar oluşturmaktadır.1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonrasında bölgedeki Osmanlı hâkimiyeti zayıflamıştır. Türkler gittikçe azınlık durumuna düşmüşlerdir. Balkan Savaşı'ndan sonra Kosova, Sırbistan toprakları içinde yer almıştır. Dolayısıyla 1913'ten sonra Kosova Türkleri Anadolu'ya göç etmeye başlamışlardır. Ayrıca 1935-1940 ve 1950'li yıllarda da göç yaşanmıştır. 1951 yılında Kosova'daki Türk varlığı resmi olarak kabul edilmiştir ve Türklerin kendilerini "Türk" olarak tanımlayabilmelerine resmi izin verilmiştir. Yine bu tarihten itibaren Türk dili resmi olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bunun sonucunda Türkçe eğitim ve öğretim süreci başlamış, Türkler kendi kültür derneklerini kurmuş, radyolarda Türkçe haber programları ve Türkçe müzik yayınları başlamıştır.

İlk yıllarda uluslararası toplum tarafından Kosova'nın dili ve Türk varlığı konusuna pek önem verilmemiştir. Türk dilinin kabul edilmemesine tepki olarak, 1999 yılı sonrasında yapılan ilk belediye seçimlerine, gerek Kosova Türk Demokrat Partisi(KTDP) gerekse diğer Türk sivil toplum kuruluşları katılmamıştır. Kosova'nın bağımsızlığından sonra Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 5.maddesi ile dil sorunu çözülmüştür. Bu madde:

1. Kosova Cumhuriyeti resmi dilleri Arnavutça ve Sırpçadır.
2. Türkçe, Boşnakça, Romca belediyeler seviyesinde resmi statüye sahiptir ve yasaya uygun şekilde herhangi bir seviyede resmi kullanımda olacaktır.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler üçüncü sınıf öğrencisi